

регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://nfp.gov.ua/>

3. Статистика страхового ринку в Україні. Сайт інформаційного агентства «Форіншурер». URL: <https://forinsurer.com/stat>

БАНКІВСЬКИЙ КРЕДИТ У ФІНАНСОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Боженко В.С., Розсоха К.О., гр. ФН18- 66
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.Г. Малій**
Державний біотехнологічний університет

Конкурентоспроможний розвиток підприємства перебуває у прямій залежності від спроможності створювати та використовувати інновації. Однак будь-яку інноваційну діяльність складно розглядати без її фінансового забезпечення.

Дослідженню інноваційних процесів приділяється постійна увага науковців та спеціалістів-практиків, однак питання забезпеченості інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств фінансовими ресурсами залишаються актуальними.

Науковці [4] визначають інновації як процес вкладання фінансових ресурсів у розробку, впровадження, поширення і використання результатів інноваційного процесу з метою підвищення ефективності суспільного виробництва та вирішення соціальних проблем.

За даними Державної служби статистики кількість промислових підприємств, які впроваджували інновації, останнім часом поступово скорочується, а їх відсоток у загальній кількості промислових підприємств складає близько 15 % [1].

У 2019 році витрати на інновації в основному здійснювались за рахунок власних коштів підприємств (87,7% загального обсягу фінансування), кошти державного бюджету склали 3,9%, кошти інвесторів-нерезидентів - 0,3%, інші джерела - 8,1% [1].

У розвинутій економіці банки є активними суб'єктами інноваційної діяльності, забезпечують не тільки її фінансування, а й зв'язок між іншими учасниками. Водночас поточна ситуація свідчить, що банківський кредит не став в Україні основним джерелом фінансування підприємницького сектора, а тим більше інновацій [2].

Так, станом на 01.09.2021 р. банківські активи становили 1900,4 млрд.грн. Розмір кредитного портфеля - 1029,3 млрд. грн [3]. Понад 80 % кредитів банки надають в поточну діяльність позичальників.

Інноваційна діяльність залишається поза увагою банків, про що свідчить мала частка довгострокових кредитів, спрямована в інвестиційну діяльність та у пріоритетні галузі економіки [1].

Основним критерієм, який визначає доступність кредитних ресурсів для позичальника, є відсоткова ставка, що склалася на ринку. Хоча ставка за довгостроковими кредитами останнім часом знизилась [3], вона залишається надто високою (14,5% та 15-17% пропонують станом на 1.10.2021р. Кредобанк та ПроКредитБанк), що фактично перекреслює можливості інвестування з банківських джерел.

Також одним з чинників низького рівня використання потенціалу банків в інноваційному секторі вітчизняної економіки є невеликий розмір капіталу більшості вітчизняних банків. Рівень капіталу всієї банківської системи України відповідає рівню капіталу одного середнього за розміром банку в Каліфорнії або одного великого банку в Центральній Європі [4]. Відтак, можливості для кредитування інвестиційної діяльності в інноваційному секторі економіки - невеликі.

Банківське кредитування у цій сфері фактично не працює, оскільки специфіка інноваційних проєктів не відповідає умовам банків, серед яких: високі відсотки, велика застава, крім того кредитування інновацій пов'язано зі значними ризиками [5], через невизначеність результатів впровадження інноваційних розробок.

Таким чином банківський кредит не став в Україні вагомим джерелом фінансування інновацій. Розвитку інноваційного кредитування має сприяти законодавча підтримка з боку держави, наприклад, через систему компенсації відсоткових ставок комерційних банків та надання дотацій і бюджетних позик на розвиток пріоритетних сфер галузей економіки.

Інформаційні джерела:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Малій О.Г. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності в Україні. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка: Економічні науки, 2018. Вип. 193. С. 247-256.
3. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
4. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку України: монографія / за ред. М. І. Диби, О. М. Юркевич. Київ: КНЕУ, 2013. 425с.
5. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І.А.Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова, О.В. Жиликова. Х.: ХДУХТ, 2017. 197 с. URL:<https://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1864/1/Посібник%20ФМ%20елект.pdf>